

Tárgytematika / Course Description

Helyi társadalom

KGLM_RKTM011

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Somlyódyné dr.Pfeil Edit

Félév / Semester: 2022/23/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 0/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 12/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy célja a lokális társadalom felépítésének és működési mechanizmusainak megismertetése a hallgatókkal. Kiindulópontja a társadalom országos méretű átrétegződésének folyamata a rendszerváltás óta. A tárgy a helyi önkormányzati rendszerbe és a helyi politikai viszonyrendszer intézményi környezetébe ágyazottan foglalkozik a helyi társadalommal és megvilágítja annak legfőbb szereplői körét és érdekérvényesítési mechanizmusait. Foglalkozik a téma elméleti hátterével, így a helyi politika, kormányzás és a társadalmi tőke fogalmával, valamint a bizalom jelentőségével a kapcsolatrendszerek alakulásában. Bevezeti a hallgatókat a társadalmi részvétel technikáiba, valamint a térbeli társadalmi egyenlőtlenségek megnyilvánulási formáiba.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

Témakörök heti bontásban:

- 1) A társadalom rétegződésében bekövetkezett változások a rendszerváltás óta eltelt időben. Az elit fogalma és tagoltsága Magyarországon.
- 2) A magyar választási rendszer. A képviselői és a közvetlen demokratikus helyi intézmények és működésük.
- 3) Az önkormányzás fogalma, alapkérdései. A helyi politika fogalma és kialakulása. Helyi politika Magyarországon. A társadalmi részvétel modelljei és technikái.
- 4) Területi folyamatok és térbeli társadalmi konfliktusok. A városrehabilitáció és azzal összefüggő integratív és kizorító hatások.
- 5) A társadalmi tőke fogalma.
- 6) A bizalom szerepe a helyi társadalom működésében. A területi és a helyi identitás.
- 7) A civil szféra változó szerepe a helyi politikában.
- 8) Kisebbségek és a kisebbségi önkormányzatok Magyarországon. Fogalmak és strukturális nehézségek.
- 9) Társadalmi nyilvánosság és közkommunikáció. A helyi nyilvánosság eszközei és szerepük a helyi társadalom működésében. Az e-government és e-governance.
- 10) –14. Térbeli társadalmi, illetve helyi társadalmi konfliktusok. Esettanulmányok.

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

Tárgya: Vizsgadolgozat írásbeli elkészítése.

Egy az oktatóval előzetesen egyeztetett esettanulmánynak a megírása: A hallgatók a tantárgy tematikájából kiválasztanak egy témakört, amelyhez felkutatnak egy vagy több, de egymással összefüggő gyakorlati példát, melyeket az oktatóval egyeztetett módon házi dolgozat formájában bemutatnak. A vizsgadolgozat tárgya valamely közelmúltbeli helyi esemény vagy társadalmi konfliktus körülményeinek a feltárása és kezelési mechanizmusának leírása, vagy hasonló fellelhető jó gyakorlatok ismertetése, esettanulmányszintű feldolgozása. A témafeldolgozáshoz elvárt a téma kapcsolódó főbb elméleti alapjainak felvázolása hivatkozásokkal, irodalmi tételekkel ellátva.

Minden hallgató önálló dolgozatot készít. A dolgozat terjedelme: min. 30ezer n, max. 50ezer n; felhasznált források, irodalmi tételek felsorolásával (A4-es formátum, 12-es betűméret, 1,5-es sortáv).

Határidők:

téma kiválasztása: 2020. október 26.

dolgozat leadása: 2021. január 8.

A dolgozat leadása és eljuttatása elektronikus formában történik a somlyody@sze.hu e-mail címre.

Az előadások anyaga feltöltésre kerül a Moodle-felületre.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom

Böhm Antal (1996) *A helyi társadalom*. Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola Társadalomtudományi és Közművelődési Tanszéke.

Pálné Kovács Ilona (2008) *Helyi kormányzás Magyarországon*. Dialóg Campus, Budapest-Pécs. 89–92.; 241–281.

Valuch Tibor (2015) *A jelenkori magyar társadalom*. Osiris, Budapest. 34–164.

Ajánlott irodalom

Bindoffer Györgyi (2011) *Kisebbség, politika, kisebbségpolitika: Nemzeti és etnikai közösségek kisebbségi*

önkormányzati autonómiája Magyarországon. Gondolat–MTA Szociológiai Kut. Int.

Bodor Á.–Grünhut Z.–Ragadics T. (2019) Kapcsolati hálók és bizalom a vidéki Magyarországon – Baranyai kistéleplési polgármesterek társadalmi tőkéje. *Tér és Társadalom*. 33. (2) 20–40.

Ferge Zsuzsa (2017) *Magyar társadalom- és szociálpolitika: 1990-2015*. Osiris, Budapest

Kákai László (2004) *Önkormányzunk értetek, de nélkületek. Pártok és civil szervezetek a helyi társadalomban*. Századvég Kiadó, Budapest.

Kovách Imre (szerk.) (2011) *Elitek a válság korában: Magyarországi elitek, kisebbségi magyar elitek*. Argumentum Kiadó - MTA PTI - MTA ENKI, Budapest.

Szirmai Viktória (2009)(szerk.) *A versenyképesség társadalmi tényezői. Hogyan lehetnek a magyar várostérségek versenyképesebbek?* Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs.

Tamás Veronika (2014) *Politikai élet a helyi önkormányzatokban. A helyi politikai szereplői, mozgásterük és kapcsolataik a helyi politikai rendszerben*. MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont, Budapest.

Woolcock, Michael (2000) *The Place of Social Capital in Understanding. Social and Economic Outcomes*. <http://www.oecd.org/innovation/research/1824913.pdf>